

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— frt.
Félévre „ 6 mesi 3.— „
Negyedévre „ 3 „ 1.50 „
2 órá „ 2 „ 1.— „
Külföldre 1 évre Per l'estero 8.— „

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlerek:
Föltétetek árszabály szerint a kiadó
hivatalban, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetői irodá-
jában Budapest, Váci-utca, Oppelik
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1887. október 2

Megjelenik minden vasárnap

2 ottobre 1887

A magyar iskolák ellen.

II.

(A fumei m. kir. állami főgimnazium).

Folytatjuk a helybeli *Rivista di Fiume* című lapban megjelent közleményre észrevételeinket.

A cikkben másodsorban guilottine alá kerül a fumei m. kir. állami főgimnazium. Nem védelmére kelünk e mintaszervi intézetnek, nincs annak ilyesmire szükség. Szólunk róla azért, mert *um-zeli* intézet, szólunk róla nehogy „*Qui tacet, consentire videtur*”. A rossz nyelvűséget sem lehet mindenkor szó nélkül hagyni.

Hogy az ily alacsony körben, és furesa légkörben mozgó közlemények már magukban véve sokkal károsabb befolyást gyakorolhatnak a fogékony lelkű ifjúságra mint egy tanintézetnek esetleges hibái, az sem paedológiai, sem didaktikai szempontból bizonyításra nem szorul.

Térjünk a dologra!

A fumei főgimnazium, a *Rivista* szerint nem felel meg a követelményeknek, melyek az ifjúság képzésének föltételét képezi, s rendkívül sajnálja, hogy egyúttal, e szomorú véleményt kimondani kénytelen.

A sok között legfőbb hibája az,

A FIUMEI TÁRCZÁJA

A fumei tanári kör s a tanárok orsz. segély egyesülete.

A magyarországi tanári kar már rég óta érezte egy orsz. segélyegyesület alkalmosságát. Az országos középiskolai tanáregyesület a kérdést a vidéki köröknek is kiadta megvitatás czéljából, s midőn az úgy az ez évben a Fiumében megtartott országos tanári gyűlés elé került tárgyalás végett, a fumei tanári kör egyik tagjának Bresger Lajos kir. akadémiai tanárnak javaslatát, adta ki a köröknek.

A javaslat a következő:

Az ember számos életviszonyai között nem utolsó helyet foglal el az egészség elvesztése. A betegséggel a mellette rejtett képesség is szűnhet; ily körülmények között a tanárnak és családjának a fizetéssel kell beérnie. A dolgok normális állapotában és észszerű beosztás mellett a fizetéssel fedezhetők is a rendes napi szükségletek; betegség esetében azonban vajmi sokszor elégtelen a fizetés, mit leginkább a betegséggel járó rendkívüli kiadások, mint orvos, orvosság, különös eledelk élvezete stb. idéznek elő. Ilyen körülmények közt a beteg nemcsak fizikailag, de erkölcsileg is szenved; látva, hogy ő maga és családja a legnagyobb szükségnek néznek

hogy ott megkívánják a magyar nyelv tudását, hogy ott inkább a hazafiságra mint a tudományokra tanítják az ifjúságot.

Hogy a fumei tanintézet nem felel meg a követelményeknek, az teljesen a fölfogás dolga. — Nagyon természetes, hogy az olyan alattomos cliquenek, melynek fáj az, hogy ott a magyar nyelvet is tanítják, nem lehet nagyon nyíré a dolog. De ki látszik egy furesa irányú törekvés, és rugdalózás, abból is hogy nem kevésbé fáj a *Rivista*-nak az, mert a ebben az intézetben hazafiasnak is nevelik az ifjúságot. Ama körülmény, hogy a cikkező szerint többet tanulnak a hazafiságból mint a tudományból, az csak gyöngye, és a fölületes gondolkodásnak bélyegét nagyon is kidomborítva magán viselő argumentum.

Mert az már mégis furesa kívánság, hogy egy magyar állami tanintézetben a magyar nyelv tanítására, a magyar hazafias szellem fejlesztésére gondot fordítani ne lehessen.

Ugyan minő szellemben kívánna hát oktatni a *Rivista* bölese ezt az ifjúságot, ha nem hazafias irányban? — Csaknem teszi föl a magyar tanügyi kormányról, a különben is tulságig vitt toleran-

elbe. S ha a szükség tényleg beköszöntött, a családfőnek minden áron segíteni kell a bajon, ha mindjárt adósságsinálással is. Az ilyen bismaris gazdálkodás természetesen megteremt a rendtelenséget a család háztartásában. De az ilyen rendtelenségek beálltát, tekintet nélkül az életkorra vagy egészségi állapotra, főképp egy családapának idejében meg kell akadályoznia. Mert a betegség gyötrelmei középette, elzárta az esetleges mellékvesztéstől, csakis ez nyújthat némi enyhülést.

A tanárok általánosságban csupán fidesükre vannak utalva, mely az élet rendes szükségleteinek fedezésére elégséges ugyan, de nem arra, hogy az előre nem látott eshetőségekre tőkét lehessen gyűjteni.

Van ugyan lehetőség arra, hogy igen észszerű gazdálkodás mellett a tanár havonta valami keveset félreteljen. Igen ám, de ha e csekély megtakarítások más, ha mindjárt nem is haszontalan czélokra fordítatnak, és nem kizárólag a betegség eseteire, vajjon nem abba a helyzetbe jut-e a takarékoskodó, mintha semmit sem takarított volna meg? — Avagy hátha a csekély megtakarítások má czélokra nem fordítatnak is, hanem csakis a betegség eseteire, mittevő legyen a családfő és családja, ha a betegség hosszúra nyúlik?

A problema csak egyféleképpen old-

zia mellett azt a dőreséget, hogy a saját intézeteiben nevelje föl a hazának jövődó ellenségeit? Mert a *Rivista* cikkének, ez és nem más a megezáfolthatlan logikája.

Mi azonban engedékenyek vagyunk, s ha a *Rivista* nagyfejű bölese tud rá módot, elővarázsolni azt a szellemet, mely a magyar állami eszméknek a magyar hazafias szellemmel megfelelőbb, mi a legnagyobb készséggel szolgálatába szegődünk.

A *Rivista* titkos Mefisztójának egyik nagy fájdalma az is, hogy itt más égalj, más szokások, más viszonyok között — a tenger mellett, ugyanazon a tanrendszer van érvényben, mint a magyar síkságokon. — Ha a cikkező tisztában van az *egység* fogalmával, melyet az állam különösen a tanügyi terén nem téveszthet szem elől, úgy nem sok magyarázattal kell szolgálunk. Hogy azonban példakal illusztráljuk, hogy a Magyarországon elfogadott tanrendszer Fiume is alkalmazható, hogy többet ne említsünk, ott van Trieszt, mely szintén nem fekszik az osztrák síkságokon, hol szintén más szokások más viszonyok vannak mint Ausztriá belsejében, s mégis szépen megfér ott az Ausztriára nézve elfogadott tanrendszer. Vagy Isztriában,

ható meg: „*A mit az egység el nem érhett, könnyen elérni sokaknak hozzájárulásával és közreműködésével. Milyen úgy módon a sokból minden egyes segít önmagán, egyuttal segít másokon is.* Önként következnek ebből, hogy a betegségből eredő erkölcsi gyötrelmek és háztartási zavarok elhárítására meg kell testesíteni az orsz. középiskolai tanáregyesület tagjai közt a „kölsönös segélyegyesület” eszméjét.

Meg vagyunk győződve, sőt tudjuk, hogy az ilyen szövetséget létesítését a tanárok legtöbbször óhajtja; főképp ha tudja, hogy havonként jelentéktelen összeg hozzájárulásával, betegség esetében, a betegség tartamának megfelelő összeg biztosítva volna számára, sőt halál esetében örökösének kegydíj is nyújthatnák.

A fumei kör áthatva a tanárok kebelében létesítendő kölsönös életbiztosítás eszméjének föltétlen szükségességétől, és b'zva a választmány és a körök támogatásában, elhatározta az orsz. középiskolai tanáregyesület kebelében létesítendő kölsönös életbiztosítás eszméjének keresztátlitelére a módozatokat megállapítani.

Azért mindenekelőtt felkereste az ország valamennyi tanári köreit statisztikai adatok beszerzése végett. A körök nem is késtek azokat beszolgáltatni. Föltéve, hogy ez adatok pontosak, ezek alapján meg volt állapítható a tanárok közt előforduló betegségek és azok tartamá-

Dalmáciában, Tirolban, s a többi osztrák tartományokban, más tanrendszer van érvényben, mint Alsó és Felső Ausztriában? — Különbözn nagyon jó volna, hogy a vallásügyi kormány, a síkföldön más, a hegyes vidékre, kukoricatermesztő tájakon, tavas helyekre is más-más tanrendszert juttatna érvényre, legalább így a cikkezőnek is jutna alkalmas terréum — hol a *bolond gombákat* törvényesen jóváhagyott tanügyi rendszer alapjairól természetné, és megemészthetné.

Elmondtuk ezeket, nem mintha igaz lenne, a mit a *Rivista* cikkezője állít; de elmondtuk azért, hogy mi lenne támadásaira a feleletünk, ha a magyar tanügyi kormány csakugyan nem volna különös figyelemmel a fumei speczialis viszonyokra.

A fumei viszonyokat a kormány tényleg figyelmére méltatja a mennyiben a magyar állami főgimnaziumban az olasz tanmenet érvényesítésével, az olasz nyelvnek gondozásával és tisztelgetben tartásával kivétel tesz és a Magyarországra nézve elfogadott tanrendszert az olasz nyelvű lakosság igényeinek megfelelően alkalmazza.

A legnagyobb boldogságunk, tehát, hogy ne mondjuk rágalom, ama állítás is, hogy az olasz nyelvet

nak, valamint a halálozások közép 1000-a. A számítási eredménye a következő: 1000 tanár közt egy év alatt beteg volt:

1. 2 hétnél rövidebb ideig 50;
2. 2—4 hétig 15;
3. 4—6 „ 8;
4. 6—8 „ 2;
5. 8 hétnél húzamosab ideig 15;
6. Halálesét volt 10.

Föltéve, mint már meggyeztünk, hogy ezen adatok a valóban megfelelőek, könnyű megállapítani a skálát:

a) a belépési díjra;

b) a havonként fizetendő tagdíjra nézve.

De megállapítható az összeg is, melyre, a tagok a betegség tartamához aránylag igényt tarthatnak — nemkülönbözn halál esetében az örökös kegydíjára.

Körünk a szervezkedés alapjául a következő javaslatot teszi:

Fizetessék:

a) belépési díj fejében 1 frt;

b) tagdíj fejében havonként 25 kr.

Ez alapon a beteg tag az alább látható segélyösszegek legkisebbikére tarthat igényt. A tagdíj növelésével növekednek aránylag a segélyösszeg is, vagyis az egyesületi tag fizetheti a tagdíjnak kétszeresét, háromszorosát, sőt négyszeresét. A minimális tagdíjra azonban minden belépő kötelezi magát.

(Folytatjuk.)

oly egyének tanítják, kik nincsenek erre képesítve. Tény ugyanis az, hogy az olasz nyelv tanításával egyetlen egy magyar tanár sincs a főgimnáziumban vagy más állami tanintézetben megbízva. — Az olasz nyelvre tudtunkkal olasz ajkú tanárok tanítják az ifjúságot, kiknek olasz nyelvismeretében, eddig legalább senki sem kételkedett.

És ha mégis így volna, vessen számot a *Rivista* a városi munitiummal, mint a kik az illetőket, egy a kormány által ad interim engedélyezett jognál fogva a magyar ministeriumhoz kinevezés végett ajánlotta.

Szörnyen fáj továbbá a *Rivista* nagyképű tanügyi reformatorának ama körülmény is, hogy a főgimnáziumi tanárok egy részét az anyaországból (a cikkek szerint Magyarországból, a hát Fiume Chinában van?) keresi elő. Erre a tökéletlen vádra csak annyit tartunk érdemesnek megjegyezni, hogy midőn a kormány ezt teszi, nemcsak jogosan jár el, de kötelességszerűen.

Vagy azt hiszi a *Rivista* nagy pedagógia, hogy Magyarországon épenséggel nem lehet oly művelt és képzett tanárokat találni, mint más civilizált országokban, oly tanárokat kik a fumei főgimnáziumban a fumei igényeknek megfelelően taníthatják az ifjúságot!

Egyébiránt, erre mint a cikkeknek több apró és a neveltségességig könnyen megegyezhető részére nem akarunk bővebben reflektálni; de nem hallgatjuk el azt a pöfeszkedő hangot, melyel a *Rivista* kétségbe akarja vonni a magyar állam jogait, melyet a fumei m. kir. tanintézetekben, s a fumei magyar kir. állami főgimnáziumban gyakorol. — És ezt a badar, hogy ne mondjuk államellenes állításba foglalt izgatást a következő képtelenséggel hiszi bebizonyíthatni, mondván:

„És azoknak kik azt hiszik, hogy a kormánynak joga van, ez intézetekben oly tanrendszert érvényre juttatni, a minő neki tetszik, mert ő fedezi annak költségeit: válaszul azt mondhatjuk: „*hogy mi vagyunk az állam*“, mi fizetjük az adót, tehát nekünk van föntartva a jog, hogy a pénznek czélszerűen költessenek el“ stb.

Valóban szépen, s nem is olyan bolondul van ilyenképen meghatározva egy alkotmányos formákon nyugvó állami hatalom fogalma. Csak arra vagyunk kíváncsak, hogy ez a *Rivista* sorai között bujdosó modern Antikrisztus, kit ért alatta midőn mellét verve azt mondja, hogy „*mi vagyunk az állam*“? A *Rivista* e, vagy pusztán önön magát?

Nem is szólunk erre mást, hogy maradjon ebben a szent meggyőződésben, hogy ő az állam! Nagy sajnálatunkra azonban ezt a tulajdonságát a *Rivista* államférfiának, kiknek agyában a vad ideáknak egész erdeje sötétlik mindaddig el nem hiszük még maga magát meg nem teszi közzé tanügyi ministernek — Trefortot pedig le nem csapja a *Rivista* cikkezőjének!

M. Zs.

Fiume kereskedelme és ipara 1887-ben.

A fumei kereskedelmi és iparkamara ez évben is kiadta nagyrészt az évi jelentését. Fiume 1886-ik évi kereskedelméről és iparáról.

A nagybecsű jelentés mely a mellett, hogy könnyen áttekinthető képet nyújt a magyar kikötő várossal kapcsolatos közgazdasági viszonyokról, arról győz meg bennünket, hogy e kamara a város, a tengeri kereskedelem, s egyáltalán a forgalmi viszonyok javítása érdekében a legnagyobb éberséget és tevékenységet fejtette ki.

A fumei kereskedelmi és iparkamara, mely feladatának magaslátán áll, lankadatlan ügybuzgalma által méltán érdemli ki a közismerést.

De lássuk a jelentésben foglalt érdekes adatokat, melyeket lehetőleg bőven fogunk az olvasó közönséggel ismertetni.

Az 1886 évben a Fiumén, s a fumei kikötőn át irányuló kereskedelem, az elrendelt vesztézári intézkedések folytán észrevehetően hanyatlott.

A kamara, a jelentés szövege szerint élénken fájjalja az oly nagy anyagi veszteségekkel járó vesztézári intézkedések alkalmazását, s ama reményének ad kifejezést, hogy a hasonló eseteknek a jövőben eleje fog vétetni.

Az 1886 évben a tengeri kereskedelmünkre egy k fontos esemény az o. m. Lloyd szerződésre vonatkozó tárgyalások megkezdése. Az előjeltek, melyek alatt e tárgyalások megindultak, a kamara jó eleve olyanokká tekintette, melyek közgazdasági szempontból a reakciót foglalták magukla.

A szabad kikötő eltörlése a múlt évben szintén közérdeklődés tárgyát képezte. Ugy a fumei kereskedelmi és iparkamara, mint pedig Fiume városa a szabad kikötő föntartását sürgették: törekvések azonban sikertelenek maradtak. A forgalom szabadságának némi megőrzését azonban reméli a kamara oly intézkedések megtétele által, melyek a szabad kikötő eltörléséből eredő káros következményeket enyhíteni fogják.

A Magyarországról részéről az o. m. Lloyd társulattal kötendő szerződéssel szemben a fumei kereskedelmi kamara gyökeres reformok megvalósítására törekedett, hogy ez uton Magyarország jogosult igényei kielégítést nyerjenek. Az állam részéről hozott anyagi áldozatokat tekintve, teljes joggal követelhet Magyarország a Lloyd-társulattól nagyobb szolgáltatásokat a magyar tengeri kikötők részére.

A Fiume és az anyaország közötti szárazföldi és folyami közlekedés tekintetében a kamara már jó eleve jelezte ama bajokat, melyek a magyar tengeri kereskedelmet a legkomolyabban veszélyeztethetik, ha azok ideje korán nem orvosoltatnak.

Salomichi és Belgrad között az egyenes vasúti összeköttetés innen-onnan meg fog valósulni, s valószínűleg jelentékeny áruforgalomtól fogja megfosztani az adriai kikötőket; a Vaskapu szabályozása szintén befolyással leend a fönjl-zett kikötőkre. — Az új konjunkturából eredő káros ellensúlyozására a kamara erősen hangsúlyozta az Uj-Grad skától Bródig, a Vinkovcától Mitrovicig terjedő vasúti szárnyvonal, valamint a Száva folyónak Sziszek felé történő szabályozásának szükségességét. Ezen kívül nélkülözhetetlen nyilvánul a sziszek-károlyvárosi, és a bare-verbovezi vasúti vonalak kiépítése, hogy így a Dráva és a Szávamenti vasúti forgalom Fiume részére biztosítsanak.

Fontos kereskedelmi eszköznek bizonyult a tekintetben a Kulpa szabályozása is.

Tekintve az 1886 évi tengeri és szárazföldi összeforgalmat, azok kedvezőnek nem mondhatók. Az 1886 évi összeforgalom 11.936.933 méter mázsa volt 135.213.016 forint értékben, mely mennyiség az 1885 évi összeforgalommal összehasonlítva kevesebb, 1.427.443 m. mázsával, és 4.012.539 forinttal.

(Folytatjuk).

Fiume tengeri kereskedelmi forgalma.

A fumei kikötő tengeri kereskedelmi forgalmának közve itését a f. évi augusztus hóban úgy a bel mint a külföldi gőzhajózási társaságok, valamint a magántulajdonosok gőz és vitorlás hajói a következő arányokban közvetítették:

Behozatal:

8 *Adriagőzös*: behozott 21.928 m. mázsa áru.

34 *Lloydgőzös*: 4626 méter mázsa, 414 db. áru.

141 *Más gőzös*: 92676 méter mázsa, 13487 db. és 480 köbm. áru.

238 *Vitorlás* (10 tonnán föléliek) 70503 m. m., 24589 db, és 113 köbm. áru.

Vitorlások 10 tonnán alul 7956 m. m., 38 db., és 168 köbm. áru.

A *behozatal* a f. évi augusztus hóban: 197691 m. m., 38528 db., és 761 köbm. áru.

Az *összes behozatal* a f. évi január hó 1-től kezdve augusztus hó végeig 1.345.445 m. mázsa 198.524 db. 3852 köbm., áru.

Kivitel.

9 *Adriagőzös*: kivitt 77508 m. m., 550.702 db., és 165 köbm. áru.

30 *Lloydgőzös*: 11556 m. m. 33460 db. és 5 köbm. áru.

140 *Más gőzös*: 29237 m. m., 582026 db. és 67 köbm. áru.

259 *Vitorlás* (10 tonnán föléliek) 18982 m. mázsa, 2.258.408 db. és 2930 köbm. áru.

Vitorlások (10 tonnán alul), 5733 m. m. 31.914 db., és 192 köbm. áru.

A *kivitel* a f. évi július hóban 143.017 m. mázsa 3.456.510 db. és 3359 köbm. áru.

Az *összes kivitel* a f. évi január 1-től kezdve a f. évi augusztus hó végeig 1.125.255 m. mázsa 38.884.223 db., és 35692 köbm. áru.

Fiume és a Deákszobor.

A Deákszobor bizottságának elnöke gróf Tisza Lajos Fiume városának is küldött meghívókat a beleleplezési ünnepélyre.

Tette ezt bizonyára nemcsak azért, hogy az udvariasság követelményeinek eleget tegyen, de elküldötte a meghívókat bizonyára azért is, hogy Fiume városa képviseltetésén magát a Deákszobor beleleplezési ünnepélyén, alkalma nyíljék elismerését lejezni ki ama férfú iránt, kinek korszakot alkotó működése oly szoros összeköttetésben van a kikötő város multjával.

A meghívó levélre Ciotta János polgármester rendkívüli közgyűlést hirdetett oly czélból, hogy a város képviseltetéséről a Deákszobor beleleplezési ünnepélyén, mint illik gondoskodva legyen.

Az *előző* azonban nem jelentek meg határozatképes számban. A polgármester e után más napra újabb ülés megtartására tett intézkedéseket. Megjegyzendő, hogy ily esetben ha a bizottsági tagok nem jelennek meg az előirt számban, a közgyűlés mind a mellett határozatképes.

A másnapra hirdetett ülésre a városi képviselők közül megjelent 28, míg 22 távol maradt.

Alighogy az ügy napirendre került megkezdődött a vita, melyet jobbnak látnak elhallgatni, de mely már magában véve épen nem felelt meg az ügy méltóságának.

Annai tény, hogy a szobor ünnepélyen való képviseltetésre a város atyái közül önkéntesen senki sem jelentkezett. Természetesen nem maradt más hátra, mint hogy a küldöttség a város költségen vegyen részt az ünnepélyen. A lamich L. bizottsági tag erre jónak látta azt indítványozni, hogy a küldöttség tagjai sorshuzás utján jelöltesenek ki. Kisorolták 10 város atyának a nevét, s miután ki betegség ki egyéb vala folytán a küldetést el nem vállalta, a sors

— Jónásra, Adamich Lajosra esett, ki a kiküldetést el is vállalta.

Adamich Lajos azonban később meg gondolta magát, s idehazamaradt. Mintán az idő rövidsége miatt ez ügyben intézkedni nem lehetett a fondorkodó eljárásnak következménye ön, hogy Fiume városa a Deákszobor beleleplezési ünnepélyen képviselve nem volt.

A manőver jól sikerült! Csalódnak azonban a város atyái, ha azt hiszik, hogy ez a manőver dicőségükre válik.

Ez ügynek egyébiránt már következményei is voltak.

Ossoinack Lajos, a városi képviselőtestületnek egyik tekintélyes és hazafias tagja a képviselőtestület eljárásával szemben a következő nyilatkozatot tette közzé:

„Akadályozva léven a városi képviselőtestületnek, e hó 27-én megtartott közgyűlésén megjelenni, a *Bilancia* lapban olvastam e közgyűlésről megirt jegyzőkönyvet. Tapasztalva, hogy a napirend első tárgya (az ünnepély ügy) városunkra nézve tisztességtelen módon, és Fiume városának eddig vallott hazafias érzelmével, tehát, a magaméval, is ellenkezőleg tett elntézte, a mai napon a városi képviselőtestületből kizárolom kilelek.“

Ugy értesülünk, hogy Ossoinack Lajos példáját, még több városi képviselő is szándékozik követni, nehogy a képviselőtestületi ülésekben, különösen a legutóbbi idő alatt fölmerült tények, az oly városi képviselőknek is betudassanak, kik a most említett és ehhez hasonló eljárást határozottan rosszalják.

A Deltához vezető vágányok kérdése.

Nagy port ver városunkban a Fiumara Deltájához vezető vasúti vágányok lerakásának kérdése, melyet egyesek ürügyül hittek felhasználhatni arra, hogy személyes érdekeiket a közügyek fölé emelve, a zavarok hosszú láncolatát idézzék elő.

A városi képviselőtestületben, hol ez ügy a mult hó 27-én került tárgyalásra, a legkésőbb szemrehányásokkal illették egyesek a közlekedési kormányt, a miért eltekintve a kicsinyes érdekektől, a Deltához vezető vasúti vágányok lerakását erősen megvalósítani törekszik.

És midőn a városi képviselőtestületnek egyes tagjai az alapos érvekkel be nem bizonyítható és képzelt jogsértéseket hangzatos szavak kíséretében igyekeznek a közönség elé állítani, nem tartózkodnak oly kifejezésektől sem, melyek a gondolkodni nem szerető elemek részéről idehételnek ugyan elő képes értékű taposokat, de a város s ezzel a munkaszertől lakosság közjólétét, aligha vannak hivatta előmozdítani.

A mult szeptember hó 27-én megtartott rendkívüli közgyűlés, nemcsak megtagadta a m. kir. állami vasúti igazgatóság által, a Deltához vezető vágányok lerakása czéljából szükséges tervezetek kiadását de elhatározta, hogy

1) a közmunika és közlekedési ministerium visszaélése ellen az országgyűléshez kérvényt nyújtanak be

2) a végrehjtó bizottságot megbizták, hogy mihelyt a Deltához vezető vágányok lerakását a kormány megkezdétné, ezt utóbbit birtokháborítás czimén fogja perbe.

Ide trjődtek a dolgok a személyes intriguák következményeké, s melyekről már évek előtt elmondottuk, hogy a közügyeket fogják egykor megbénítani.

Miben áll tulajdonképen a Deltához vezető vágány lerakásának ügye? Elmondjuk azokat néhány szóval, tárgyilagosan, az igazságnak megfelelően.

A közlekedési kormánynak sem kedve sem ideje nincs arra, hogy bármely városal békaegér harcot folytasson, legkevésbé sem akarhatja ezt Fiumével szemben. Erről mindenki meglehet győződve.

A vágányok lerakásának kérdése nem új. Szoros összefüggásban áll ez a Delta-

föltésének vel ezeltő zatok, mi elnyére a zelségnél nákozott; A közle... anyagi áld... úgy a vár... kamara... keblem r... doskodva... megvásárl... töltés st... az új terü... vetlenül... állomással... sék. Ez p... hetséges, u... Van u... melyen át... vezetni, s... azonban c... hetne föll... munkálato... emészténi... szempontj... valósitani... a keresked... elégtelensé... bitását sün... Da vég... hogy még... kormány, h... akadályok... A vágá... hozzak föl... csupán egy... majd forak... kortes fogó... hogy ott a... doskodva a... kereskedelem... nősen ez... érintendé... naivnak az... kereskedelem... földözö? ... Érdekes... ez idő szer... van, kik ot... is, hogy-ho... s a vágány... Ugyan kérd... a bérletet, a... gányok tera... a fajokadós... tenének? M... gondoskodva... Nézetim... met épen m... s a roppant... gazdasági a... kellene jár... ba vett nag... kis kereske... induljon... A vágá... vonának az... a közlekedés... delte a sinék... leték kisajít... megkezdésé... nister eljá... mondanók, l... az országgy... zel összefügg... járásának jo... A város... engedték a... gondolhatná... sajátítás álta... titandó terü... donjogát, mi... denkor elmo... de föltámelk... kon, s áteng... kött város k... lötésének elő... Ez, és n... oly szél, s lá... előtt minden... viseli, kész ö...

föltésének kérdésével, midőn néhány évvel ezelőtt, tárgyalásra kerültek a módok, miként lehetne a fakeskedelem előnyére alkalmas területre jutni. Közelségénél fogva legalkalmasabbnak kiálkozott erre Fiumarajnti terület Delta. A közlekedési kormány nem tekintve az anyagi áldozatot, készséggel tett eleget úgy a város mint a fiumei kereskedelmi kamaráma olhajának, hogy a fakeskedelem részére szükséges területről gondoskodva legyen. Így történt a Deltának megvásárlása, nagy költséggel való fölöltése stb. Nagyon természetes, hogy az új terület gyakorlati felhasználása okvetlenül megkövetelte, hogy az a vasuti állomással direkt összeköttetésbe hozassék. Ez pedig csakis azon irányban lehetséges, melyben az tényleg tervezve van.

Van ugyan még egy másik irány, melyen át a kérdéses vágyakat lehetne vezetni, s ez a régi kikötő. Ez irányt azonban csak is e kikötő betöltésével lehetne felhasználni. Eltekintve, hogy e munkálatok milliókra mérő költségeket emésztenének föl, még a hajóforgalom szempontjából sem lehet azokat megvalósítani akkor, midőn úgy a város mint a kereskedelmi és iparkamara a kikötő elégtelensége folytán, annak megnagyobbitását sürgette.

De végre is meg vagyunk győződve, hogy még erre is reá szánja magát a kormány, ha ebben egyedire legyőzhetlen akadályok nem gátolják.

A vágyak lerakása ellen ürügyül hozzák föl meg azt is, hogy a Deltaterület, csupán egyes részek részére szolgál majd furakodó helyül. Ez nem igaz, ez kortes fogás. Mi meggyőződünk arról, hogy ott a kisebb kereskedők részére is gondoskodva a szükséges területekről. A nagy kereskedelem a kis kereskedelmet különösen ez esetben nem érinti. Azonban ha érintené is, nem joggal mondhatnók e naivnak azt az észjárast, mely a nagy kereskedelmet, a detail üzlet kedvéért föllátozná?

Érdekes körülmény, hogy a Deltán ez idő szernt körülbelül 20-24 bérlő van, kik ott furakodókat bírnak. Ezeket is, hogy-hogy nem, sikerült félrevezetni, s a vágyú lerakása ellen fölbiztatni. — Ugyan kérdezzék meg a matadarok ezeket a bérlőket, elégedetlenkedésük — e a vágyú lerakása ellen, ha nekik a Deltán a furakodásra szükséges területek biztosítva lennének? Már pedig tény az, hogy erről gondoskodva van!

Nézetünk szernt a kis kereskedelmet éppen maga a város sújtja legjobban a roppant magasra szabott különféle fogyasztási adókkal; a városnak is hozzá kellene járulni, hogy az állam által ezba vett nagy kereskedelem közepette a kis kereskedelem is a kellő rendületnek induljon.

A vágyú lerakásából eredő huzavonának az lett a következménye, hogy a közlekedési minster e hó 30-án elrendelte a sinek elhelyezésére szükséges területek kisajátítását, és a munkálatoknak megkezdését. — Azt mondják, hogy a minster eljárása jogtalan. — Mi is azt mondanók, ha a kisajátítási törvény, s az országgyűlés által elfogadott, és ezzel összefüggő rendelet, a minster eljárásának jogosultságát nem igazolná.

A város atyái közül azok, kik idáig engedték a dolgot jutni, még ma is meggondolhatnók a következményeket. A kisajátítás által elveszti a város a kisajátítandó területtel szemben az ő tulajdonjogát, az elbékés kiegyezésével mindenkor elmondhatja, „ez én területem, de föltételekkel a kisajátítás elvételén, s átengedtem azt ideig örögre a kikötő város kereskedelmének, és Fiume fejlődésének előmozdításáért!”

Ez, és nem az eddigi eljárás vallana, oly széles látókörű gondolkozásra, mely előtt mindenki, a ki város jölétét szívén viseli, kész örömmel emelné meg kalapját.

— cs. —

Különféle hírek.

Gróf Zichy Ágost kormányzónk Budapestről, hol jelen volt az országgyűlés megnyitására, s a Deákúthor leleplezési ünnepélyén, mult hó 30-án kálózi birtokára érkezett.

Eljegyzés. Gróf Száray Vilmos es k. tengerész tiszt eljegyezte Hadik Ilma grófnőt. Az esküvő jövő év február havában fog megtartani.

Scaramelli Jozefa a fiumei ismert fiatal hegedű művész, mint értesülünk újabb zenei tanulmányok czéljából Budapestre távozik, hogy ott Hubay vezetése mellett, magát a magasabb zenei tehnikában tökéletesítse. Meg vagyunk győződve, hogy e tehetséges művész a jövőben is a kellő méltánnyal és elismeréssel fog találkozni.

Jótekyon czsírka! A fiumei gyermekmenhely igazgatósága, mint minden évben úgy ez idén is jótekyon czélú sorsjátékot, tombolát rendez. A főnyeremény egy ezüst asztali készletheb áll 100 forint értékben. — Egy-egy sorsjegy ára 25 krban van megállapítva. A nyeremény tárgyak a Kunaszféle butorkereskedés kirakatában láthatók.

A fiumei club alpino kirándulása. A fiumei „Club Alpino” mult vasárnapi kirándulása a legjobban sikerült. A klub tagjai reggel 8 órakor indultak el Fiuméből Dr. Dall' Asta Szaniszló egyleti elnök vezetésével, s a Jelasics ezred zenekarának kíséretében. — A klubjaini menház alapkövének letétele képezte a kirándulás czélját. Az ünnepély fél tíz órakor történt meg, mely alkalommal Dr. Dall' Asta szép ünnepi beszédet tartott. — Az alapkö alá elhelyezett pergamén okmányra valamennyi résztvevő ráírta nevét. A menházról a tagok utnak indultak Lopacaba, hol az Ossoinackféle villában izletes reggeli várta a kirándulókat. A társaság, mely kitünően mulatott, esti nyolcz óra tájban érkezett vissza Fiuméba.

A postaszolgálat Fiumében. — A fiumei kereskedelmi és iparkamara által a fiumei postai szolgálat ügyében annak idejű föltézetést tett a közmunika és közlekedésügyi m. kir. minsterhez. A fiumei közlekedési és napokban közölte a minster válaszába a helybeli kereskedelmi kamarával. Mindenekelőtt a minster nem tartja teljesíthetőnek a kamara ana kérelmét, hogy a postai rendeletek olasz nyelven is közzététessenek, mindamellett utastotta a fiumei m. kir. postahivatalt, hogy a fontosabb rendeletek olasz nyelvű kivonatai időről időre kiügtesztessenek. — A postai nyomtatványokra nézve a minster szintén intézkedett. A mi a fiumei postahivataltal alk. a z t ták olasz nyelvi ismeretét illeti, a minster kijelenti, hogy a jövőre nézve is lehetőleg akként szándékozik intézkedni, hogy a közönséggel érintkezésben álló hivatalnokok, a szükséges nyelvismeretekkel bírjanak. Ez azonban csak fokozatosan léven megvalósítható a minster örömmel látná, hogy a kellő képesítéssel bíró fiumei lakosok postai szolgálatra jelentkezzenek. Ugy tudjuk, hogy a kamara ez ügyben még egy jelentést fog tenni a minsterhez.

A világitó torony áthelyezése. A Mária Terezia melo meghoszabítása folytán, az ennek fejez elhelyezett világitó torony szétbontását már-már befejezték. Addig is meg a torony az ujonnan kiépítendő részen föllátozható lesz, gondoskodva van egy fénylámpáról, mely 10 tengeri mérföldre világít. A fénylámpa oly kiterjedésű világitás a szakértők véleménye szerint a hajózás biztonságára teljesen elegendő.

Tengerészeti hírek.

Az Adriatársulat járatai a f. évi október hóban. Az Adria magyar tengeri gőzhajózási részvénytársaság a f. évi október hóban, járatait a különböző kikötőkbe az alább megjelölt időközökben indítja utnak: Fiuméből: Liverpoolba: a „Kedar” gőzös október 5-15 közt; Hull, Newcastleba a „Calypso” gőzös október 5-25 közt; Leithe október 10-20 közt; Londonba az „Envo” gőzös október 10-20; Grimsbybe a „B-Kemény” gőzös október 15-25; Glasgowba a „Rio Bueno” gőzös október 15-25; Barcelonába, és Rouenba, a „Tisza” gőzös október 15-25 közt; Newyorkba, az „Alsatia” nevű gőzös október 15-25; Bordeauxba az „Adria” gőzös október 20-30 közt; Pernambuccho, Bahia, Rio de Janeiro és Santosba, a „Matkovics” gőzös október 21-31; Liverpoolba a „Malta” gőzös október 21-31; s végül Hull, és Newcastleba a „Hidalgo” gőzös október 21-31 közt. Fiuméba (Triest érintésével) indul Glasgowból az „Adria” gőzös október 1-10 közt; Leithből a „Zichy” gőzös október 10-20; Bordeauxból a „Stefanie” gőzös október 10-20; Rouen és Havrehből a „Jókar” gőzös október 15-25; Rio de Janeiro és Santosból a „Szechenyi” gőzös október 21-31; Liverpoolból a „Trinidad” gőzös október 5-15; Liverpoolból a „Saragossa” gőzös október 15-25; Londonból a „Winstead” gőzös október 1-10; Hullból, Newcastleból, a „Dido” gőzös október 5-15 közt. — A már éltetve lejtett vagy más még alkalmazandó vesztégtári intézkedések következtében történtet járat elmaradásáért, vagy a fönemeltet gőzösek későbbi indulásáért a társaság nem vállal felelősséget.

Calais és Dover közti utat, a la Manche csatornában, egy nemrég épült új hajó az „Empress” 55 perc alatt teszi meg. Az 1200 tonnás hajó 324 angol láb hosszú, 63 láb széles és átlagos sebessége 22 1/2 fonal óránként.

Óriási hadi hajó. A Portsmouthban nem régeben vízrebocsátott „Trafalgar” nevű toronyos angol hadigőzös 11.940 tonnatartalommal bír, s így a „Trafalgar” a világ legnagyobb hadigőzöse. Ez óriási hajót, nem kevesebb mint egy 12.000 lőerejű gép mozgatja, s óránként 16 1/2 fonalat tesz képes megtenni.

Kereskedelmi hírek.

A magyar termények Északamerikában. Newyorkban nem régeben egy konzorcium alakult, melynek tekintélyes tőkebefektetéssel, egy kereskedelmi társaságnak alapítása a czélja, hogy így a magyar közgazdasági és iparcsikkek részére az északamerikai piacokon propagandát teremtsen. Hogy a fontos czél minél sikeresebben eléréssék, a magyar árucikkékből Newyorkban állandó kiállítást létesítenek. — E tervnek fontosságát lapunk hasábjain már évekkel ezelőtt hangoztattuk, így kétszeresen örövendük annak megvalósulásán.

A trieszti kikötő és a Rudolf vasut. A trieszti kereskedelmi és iparkamara a legközelebb mult napokban ismét egy fontos lépést tett a trieszti kikötő forgalmának emelésére. Tervezetet dolgozott ki nyánias Triesztnak a Rudolf vasuttal leelő közvetlen összeköttetéshez nézve, s azt az osztrák kormányhoz jóváhagyás végett már be is terjesztette.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság, m. kir. államvasutak, cs. és kir. katonai vasut Banjaluka-Doberlin. Folyó évi október 1-én a gyors- és telehrárnak egyrészt Fiume (m. á. v.) és másrészt a banjaluka-doberlini cs. és katonai vasut állomásai közt Károlyváros Zágráb-Sziszeken át, továbbá az egyrészt Fiume (d. v.) és Trieszt és másrészt a banjaluka-doberlini cs. és kir. katonai vasut állomásai közt Steinbrück-Sziszeken át való közvetlen szállításra vonatkozó új díszabások lépnek hatályba. Ezen díszabások által az 1884 február 10-től érvényes hasonló díszabások a pótlékokkal együtt hatályon kívül helyeztetnek. Példányok az új díszabásokból darabonként 25 krért a köteléki igazgatóságok kereskedelmi osztályainál, a déli vaspálya társaság üzletigazgatóságánál Budapestben vagy a köteléki állomások utján vételezhetők.

A tengerentúli osztrák kereskedelmi társulat, melynek megalakulásáról annak idején említett tettünk, már az igazgatósági tagokat is megválasztotta, s így működését már a legközelebbi jövőben megkezdi.

A m. kir. államvasutak vonalain f. évi augusztus hóban 684.476 személy és 652.299 tonna gyors- és telehrár, — 2.613 személylyel több, 37.843 tonnával ellenben kevesebb áru szállítottat, mint az előző év ugyanazon havában. E vasut bevételei a jelzett hóban 3.289.565, km-ként 776, — január 1-től augusztus 31-éig 21.467.230, km-ként 5.065 frtot tettek s ekként az előző év megfelelő időszakaihoz képest 137.404, km-ként 33, — illetőleg 25.489, km-ként 6 forinttal kevesebtek.

CSARNOK.

SZALONIKI II.

Csakhamar föllátoztam gépemet és nagy örömet éreztem azon hiedelemben, hogy e gyönyörű és fölötte érdekes csoportozatok képét magammal vihetem emlékül. — Ez azonban nem sikerült oly könnyen, mint gondoltam. Alig kezdtem munkához, a spanyol zsidók legifjabb nemzedéke, mint sáskacsapat vett körül. Honnét kerültek ide, honnét bukkantak föl oly nagy számmal maig sem tudom. — Tulajdonképen igen jó lett volna, ha sikerül e lármás csapatot lefényképeznem, azonban mindegyük a gépbe iparkodott kukkanni, a melyet annyira körülfogtak, hogy minden pillanatban

attól kellett tartanom, hogy a nagy tolongásban ledöntik és összetörök.

A helyzet annál kritikusabb volt, mivel a kis népek oly annyira vetélykedtek az elsőséért, hogy véresre verték egymás fejét. Iszonyú zsvaj, borzasztó zavar támadt. Nagyon megbántam ártatlan tervemet, mivel fogalmam se volt, minő darázsfszékbe nyulok akkor, midőn egy nagy kiterjedésű, spanyol zsidók által lakott udvarba lépek. A legkritikusabb pillanatban elővettem ajánló leveletem, melyet a szmirnai főrabbitól, ottani tartózkodásom alkalmával kaptam az esetre, ha valaha kénytelen volnék a spanyol zsidók szolgálatát igénybe venni. — Eddig erre még nem volt szükségem, most azonban ajánló leveletem a hozzám legközelebb álló szép fekete szakálu zsidónak nyujtottam át, hogy olvassa és segítsen ki zavaromból.

Alig olvasta el a levelet, visellete rögtön megváltozott, magához inté a többi zsidó férfit, kik néhány pillanat alatt szintén kíváncsi gyermekeké váltak, nagyobb kiadásban. — Fölkértem, távolítanók el a gyermekeket, mit oly radikálisan teljesítettek, hogy meg-sajnáltam a lármás gyermekhadat; néhány pillanat alatt megtisztult az udvar, gyermek sehöl sem volt látható. Annál sebb kö-zönség gyűlt azonban egyb-gé-pem körül: szép fiatal asszonyok, gyönyörű leányok, erőteljes sugár-férfiak, kéresemre csoportokra o-szoltak, s nagyon igyekeztek, mi-nél festőbb képet alkotni.

A fénykép pompásan sikerült, valamint az is, melyet a szaloniki zsidó temetőről vettem föl. A temető a város északi részén, nagy síkságon fekszik, a mellette levő görög és török temetőktől abban különbözik, hogy a sírkövek mind laposak és hosszaságukban vannak a földre fektetve. Kísérteties látvány, különösen déli időben és alkonyatkor; midőn a nap a fehér sírköveket és a márványlapokat megvilágitja.

Epen temetés volt, midőn a sírkertbe értem. Egy öreg irástadó zsidót temettek, kinek tisztelgeté-ötven rabbi kísérté a gyászmenet, az egész uton gyászdalokat é-nekelve.

A hulla háromszogalaku deszkalapra volt fektetve mez nélkül, csupán vékony átlátszó lepellet fedve, úgy hogy az arcz teljesen látható volt.

A temetési szertartás végeztével a zsidók megmosakodtak imádkoztak, s azzal hazatértek.

Minden temető közül a zsidó temetők gyakorolják a legnyugodtabb hatást. Az állandóság jelleget viselik magukon, míg a közel fekvő török temető, daczára a tarka ragyogó színeknek az aranyozásnak, a szép reliefelírásoknak, mihez a törökök oly jól értenek, az idegenlenség jellegével bír.

A törökök még a legelőkelőbbek is, hallottjaik nyugvó helyét, igen keskeny márványlappal jelölik meg; ezenkívül az előkelő társadalmi állással bírók halottjaik

sirhalmához kettős sarkövet illesztenek, egyet a fejhez, a másikat a lábhoz. Ennek dacára azonban minden úgy néz ki, mintha mind az csak ideiglenes volna, s ha szemléljük, akaratlanul is arra gondolunk, hogy legközelebb kitörő zivatar minden emlékkövet nyomtalanul elsöpri.

S a Balkán félszigeten a törökök minden alkotása hasonló benyomást gyakorol.

A faházak, a gerendákon nyugvó, ugyszólván a levegőben függő épületek: minden azt látszik mondani, hogy a törökök e tartományokat sohasem tekintették hazájuknak.

Mócs Zsigmond
felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Battara P. könyvnyomdája, Fiume.

Kornitzer G.

Első és legnagyobb fiumei üveg és porcellánárú raktára vendéglői és magánhasználatra. Lámpák, tükrök, majolika, kristály és üvegdíszműrűk haza és külföld gyárakból arany keretek, petróleumfűzőgépek.

! a legutányosabb áron!

Fiume — Corso.

PRIMA FABBRICA UNGHERESE

di

Macchine ed attrezzi per lo spegnimento del fuoco

di

F. WALSER

Bukarest Kolosvár
Via Crivita n. 65 Belmonostorutca 12

Fabbrica e Deposito principale: BUDAPEST, Rottenbiller N. 66.
Corrispondenza in tutte le lingue.

Fabbrica premiata in tutte le esposizioni universali, per la produzione di macchine ed altri attrezzi per lo spegnimento del fuoco, macchine idrotecniche, pozzi a pompe, campane per le chiese. Esportazione nei paesi ereditari della Monarchia, nella Russia ed in tutto l'Oriente. — A richiesta si mandano gratis e franchi di porto prospetti forniti da modelli. — Bilanci e disegni di progetti si somministrano gratis.

A budapesti országos kiállításon a nagy díszokmánygal egyedül kitüntetett keményítő.

Óvás!

Gyakran történtek már kísérletek a közönség felvezetésére, hogy a jó hírnévnek örvendő

Fiumei rizskeményítő

helyett, melynek vegyszeri tisztaságáért a gyár kezességét vállal, minőségre nézve gyöngébb gyártmányok kerülnek eladásra.

A saját érdekében figyelmeztetik a t. e. közönség, hogy az ily ténvra vezető eljárás ellen óvja magát, s a fiumei rizskeményítő.

Fehér elefántot ábrázoló védjegyre figyelmes legyen.

SCHOLZ FERENCZ magángimnaziuma

és előkészítő tanfolyam a középiskolákra engedélyezve a nagyméltósági vallás és közoktatásügyi cs. kir. ministeriumnak 1885 ápril 8-án 5193 sz. a kelt rendeltével; az intézetben teljes ellátás kapható.

Grác Salzamgtasse 4 sz.

Programok ingyen és bérmentve küldetnek.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ó fensége

József főherceg, és ő felsége Milán szerb király

asztalán rendezetve italul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általában a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral hasznolva ki erjed, kedveltségnek örvend.

Az 1886-ik évi elszáll. 2.000,000 palackz.

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Brazay sós-borszesze
Brazay sós-borszesze
Brazay sós-borszesze
Brazay sós-borszesze
Brazay sós-borszesze
Brazay sós-borszesze
Brazay sós-borszesze
Brazay sós-borszesze
Brazay sós-borszesze
Brazay sós-borszesze

Hamisítástól óvjakodunk.

A Brazay-féle sós-borszesz palackjai az itt feltüntetett védjeggyel vannak ellátva és a címkéjükről óvjakodunk.

Ara a kisebb palackoknak 40, a nagyobbak 80 Kr. Kapható: Budapestben, Brazay Kálmán múzeum körút saját ház és Fiumében Prodam Giovanni, Prodam Franco utraknál.

Védjegy 319. és 320. sz.

Használati utasítás
minden üveghez mellékeltek.

Valódi tiszta egri borok.

A legkitűnőbb egri borokat bármily minőségűt, és bármely mennyiségben szállít az egri borászati egyesület ügynöke. A borok tisztasága és valódiságaért kezességét vállal. Az árak mérsékelték. Bővebb értesítést ad az egri borászati egyesület ügynöke

Zohor Vincze
Eger.

Szerkesztő
Redazione
Elofizetési
Egy évre
Félévre
Negyedévre
2 hóra
Külföldre 1 évr.

1887.

Fiume

A fiumi rében történt kifakadásoktól. Fölszó a megsérte fájdalom hang, mely többi fiumi megdöbben az anyaorsz kikötő város. Leginkább fájdalmasan anyaország Fiume iránt vel, hogy szeretettel ama fiumei dűletlen hívének, jó vérei a mag. A haza jogosultságát bevonnai nem azonban, hogy ményének m. pontból indult. Fiume összes et latam a lamság rádján juk, hogy n ben is, ha lett volna, ne a politikai sein. Ameg sajtónak egy

A FIUMEI

A fiumei társaság orsz.

Megállapított és a havonként után (ennyi társaság) ez az al (re), a következő kilátásba:

- a) Belépési díj 1 frt
- b) Magánosok helyezett ad
- c) Az egyes kötetendő össze
- d) Az egyesület gyalap össze

II. Az

- a) A havi tagdíj szeg 25 f
- b) A nagyméltó által segély szokott össze